

Academicianul Boris Gaina la 70 ani

Zilele acestea colegul nostru, acad. Boris Gaina, a împlinit onorabila vârstă de 70 ani. Cu prilejul acestei frumoase aniversări, conducerea Academiei de Științe a Moldovei îi aduce sincerele felicitări și urări de noi și frumoase succese în activitatea domniei sale multilaterale: coordonator al Secției de Științe Agricole AȘM, profesor universitar la filiera Francofonă a Universității Tehnice din Moldova, colaborator principal al Laboratorului tehnologia vinului a Institutului Științifico-Practic pentru Horticultură și Tehnologii Alimentare.

Personalitatea omagiatului nostru de astăzi este bine cunoscută și înalt apreciată în țară și peste hotarele ei în calitate de savant notoriu:

Academician al Academiei de Științe a Moldovei;

Doctor habilitat în științe tehnice;

Profesor cercetător;

Personalitate a Anului 1993 în Lume în Oenologie - Premiul Marelui Juriului Internațional din Paris;

Cavaler de onoare al Uniunii Viticultorilor și Oenologilor din Dijon, Franța;

Membru de onoare al Academiei Oamenilor de Știință din România;

Membru de onoare al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe-Ionescu-Șișești” din România;

Doctor Honoris Causa al Universității de Stat din Cahul, Republica Moldova;

Cetățean de onoare al comunei Chițcanii Vechi, r-nul Telenești, Republica Moldova;

Laureat al Premiului Academiei de Științe a Moldovei;

Laureat al Premiilor Saloanelor Internaționale de Invenții din Geneva, Moscova, Sevastopol, Chișinău, Iași (România), Poznani (Polonia);

Laureat al Premiilor Academiilor de Științe din Ucraina, Republica Belarus și Republica Moldova.

Curriculum vitae include referințe la viața colegului nostru, născut la 17.08.47 în s. Chițcanii Vechi, r-nul Telenești, Republica Moldova. Studiile universitare le-a făcut la Institutul Politehnic din Chișinău - Facultatea tehnologie alimentară, unde a demonstrat capacitate înaltă de muncă asiduă care ulterior s-a reflectat în cercetări inițiate la catedra pe care a absolvit-o. Activitatea didactică și de cercetare a început-o anul 1970, la Catedra de Vinificație a UTM, în calitate de asistent. La recomandarea rectorului Sergiu Rădăuțan a fost trimis la aspirantură în cadrul Institutului Unional de Viticultură și Vinificație „Magaraci” în orașul Yalta, Crimeea unde a realizat cu succes cercetări în domeniul uvologiei și enologie. În perioada anilor 1973-1979 a activat în calitate de șef adjunct al Secției de Vinuri Speciale, cucerind respectul conducătorilor și colegilor din renumitul Institut „Magaraci”.

La începutul anului 1979, la invitația Ministerului Agriculturii a Republicii Moldova, revine în patrie și ocupă, prin concurs, funcția de șef al Secției de

enologie (cu trei laboratoare) la Institutul de Cercetări Științifice pentru Viticultură și Vinificație a Asociației Științifice și de Producere „Vierul”. Tânărul doctor în științe Boris Gaina, a preluat și cultivat rodnic în continuare tradițiile academicianului Petru Ungurean, fondator al Institutului și secției, în același timp fiind fondator al Școlii Naționale de Enologie.

În toamna anului 1990 este numit director pentru știință la Institutul Național al Viei și Vinului, iar din 2004 exercită onorabila funcție de Secretar științific general al AȘM. Alături de conducerea, membru corespondent al AȘM Boris Gaina a contribuit esențial la reformarea întregii comunități științifice din țară, la elaborarea Codului cu privire la Știință și Inovare, a Acordului de Colaborare dintre Guvernul Republicii Moldova și AȘM.

În ianuarie 2009, la Adunarea Generală AȘM, în urma concursului desfășurat, academicianul Boris Gaina a fost ales unanim în funcția de academician coordonator al Secției Științe Agricole. Aprecierea activității în acest domeniu i-a fost dată acad Boris Gaina de conducerea AȘM la jubileul de 65 ani de la naștere, publicat în studiul bibliografic respectiv: *„...și în această responsabilă postură Domnia Sa și-a manifestat calitățile de organizator bun al cercetărilor din întreaga comunitate științifică a complexului agroindustrial din Republica Moldova”*.

Acad. Boris Gaina conduce și astăzi cu succes această secție și se pregătește pentru realizarea prevederilor Codului cu privire la Știință și Inovare în varianta nouă, aflată în Parlament, prin care se va realiza comasarea aceste subdiviziuni cu Secția Științele Naturii și Vieții a AȘM.

O activitate rodnică a realizat acad Boris Gaina începând cu 1993, când cu susținerea acad. Sergiu Radauțan și acad. Boris Melnic a creat pentru prima dată în istoria științei vitivinicole din Moldova – Consiliul Specializat pentru titlurile de doctor și doctor habilitat în enologie, președinte al căreia este și astăzi. Pe parcursul anilor 1993-2017 au fost atestați 6 doctori habilitați și 24 doctori în acest domeniu important al economiei naționale din Moldova. Însăși academicianul Boris Gaina are pregătiți 7 doctori în știință și un doctor habilitat; în calitatea sa de profesor universitar la UTM, savantul a consultat 75 teze de licență în biotehnologie alimentară și enologie.

Palmaresul academicianului Boris Gaina include 667 de lucrări științifice, editate în țară și peste hotare, 22 de monografii (din care trei în coautorat cu savanți din Franța), 3 lucrări didactice, 53 de brevete de invenții, 35 de mărci de vinuri, 17 acte normative. Sub conducerea Domniei Sale au fost susținute 7 teze de doctor în științe și peste 75 de teze de licență în domeniile vinificației, biotehnologiei alimentare și uvologiei în Universitățile din Chișinău.

Iată în linii generale care este aportul acad. Boris Gaina în știință:

Procese biotehnologice în uvologie și oenologie. Levuri și bacterii, fungi și micotoxine; Aprecieri oenologice ale clonelor noi de viță-de-vie din *Vitis vinifera*, obținute în țările Uniunii Europene și plantate în Moldova; Studiul soiurilor noi cu rezistență sporită la factorii biotici și abiotici ai mediului înconjurător; Produse ecologice/biologice vitivinicole; Compuși biologic activi în struguri, sucuri și vinuri, proprietățile lor curative și nutritive. Resveratrolii; Toxine în suc și vinuri: metale grele, patulină, ohratoxina A, amine biogenice, metanol, alcoolii superiori, aldehide; Investigații ale compușilor biologic activi din struguri și produsele procesate: aminoacizi, antociane, resveratrol, proantocianidoli, flavanoli, vitamine; Utilaj tehnologic agroalimentar; Bioreactoare în flux continuu; Procese tehnologice în oenologia practică și industria alimentară; Studiu comparativ al stejarului din Moldova, România, Ucraina, Franța; Oenocolorant, obținut prin osmosa reversă pentru farmacologie, cosmetologie și industria alimentară; Enzime immobilizate: stabilizarea sucurilor și vinurilor; cinetica degradării proteinei din produse vitivinicole; Hibridi în F4 de viță-de-vie rezistentă la filoxera radiculară; Perfecționarea sortimentului de vinuri din soiurile Chardonnay și Pinot Noir; Optimizarea procesului de obținere a uleiului din semințe de struguri; Elaborarea schemei tehnologice de producere a vinului tânăr; Perfecționarea tehnologiei vinurilor roșii de calitate superioară în baza proceselor de recirculație a vinului în fermentare alcoolică.

Academicienii Ion Tighineanu, prim-vicepreședinte AȘM și acad. Teodor Furdui președintele Sfatului Academicienilor au menționat următoarele: „La dezvoltarea viticulturii și vinificației moldave a contribuit o cohortă numeroasă de savanți indigeni, printre care se numără și academicianul oenolog Boris GAINA, care poate fi considerat pe bună dreptate, conform mitologiei romane, discipolul lui BACHUS - zeul vinului și al viței de vie, identificat la greci cu DIONYSOS”

La 17 august 2017 academicianul Boris Gaina a împlinit onorabila vârstă 70 ani. Este energic, generează idei, educă o generație nouă de viitori specialiști și savanți, coordonează cu 4 teze de doctor în tehnologie alimentară și uvologie, a prezentat și continuă să prezinte țara noastră - Republica Moldova la numeroase manifestări științifice, concursuri internaționale de vinuri în țările vitivinicole ale spațiului de la oceanul Atlantic la cel Pacific, contribuind astfel la creșterea imaginii statului nostru moldav.

Cu prilejul frumoasei aniversări, îi dorim acad. Boris Gaina sănătate, mulți ani rodnici și fericiți.

Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltarea Tehnologică al AȘM a decis unanim de a-i acorda academicianului Boris Gaina distincția academică Medalia „Meritul Științific de gradul II” pentru munca cu abnegație în Academia de Științe a Moldovei, începând cu 2004, în calitate de Secretar științific general și

continuând, din 2009, în responsabilă funcție de coordonator al Secției de științe agricole AȘM.

De asemenea, îl felicităm pe acad. Boris Gaina cu ocazia conferirii înaltei distincții de stat „Gloria Muncii”.